

DELA VSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za izo-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 99.

Sobota, 12. decembra 1931.

Leto VI.

Kongres „Svobode“.

Pozdrav delavskemu kulturnemu
parlamentu.

Jutri, v nedeljo 13. t. m. se bo
vršil v Ljubljani letni kongres De-
lavske kulturne in telovadne zveze
»Svobode«. Na kongresu se zbera
delegati podružnic »Svobode« iz
vseh delavskih centrov Dravske ba-
novine, da se skupno s centralnim
odborom porazgovore o dosedanjem
svojem delu in da določijo program
in smernice za kulturno delovanje v
bodočem letu.

Vsakoletni kongres »Svobode« je
važen dogodek v delavskem pokre-
tu. Saj se skoro vse kulturno delo
med delavstvom vrši potom »Svo-
bode«, nje podružnic in nji priklju-
čenih organizacij. Odveč bi bilo do-
kazovati važnost prosvetnega dela
za celotni delavski pokret. Samo
prosvetljeni, samo izobraženi, samo
moralno visoko stoječi delavec bo
v vsakem primeru in ob vsaki priliki
ostal zvest, značajan in neomahljiv
član svoje delavske organizacije. Ni
težko, zbrati delavce posamezne to-
varne ali velikega podjetja v števil-
čno močno organizacijo. Za to je po-
trebno samo načetje krušnega vpra-
šanja, pogostoma pa zadostuje s tem
v zvezi nekaj demagogije in terorja.
Toda taka organizacija ni trajna.
Čim zapiha neprijazna sapa, se taka
organizacija razbeži na vse kraje,
kakor čreda ovac. Trdna in trajna
je samo ona delavska organizacija,
ki temelji na zavednosti, na prepri-
čanju in na poznanju važnega po-
slanstva, ki pripada proletariatu v
razvoju človeške družbe.

»Svoboda« je centralna delavska
kulturna organizacija. Delavstvo v
naših krajih trpi zlasti v zadnjem ča-
su bolj in bolj zaradi nezaposlenosti,
zaradi redukcij in zaradi zniževanja
mezd. Razmeroma živahno sodelo-
vanje delavstva v podružnicah »Svo-
bode« pa dokazuje, da nimajo prav-
tisti, ki pravijo, da je samo nasičen
delavec sposoben za aktivno udele-
stevanje v delavskem pokretu.

»Svoboda« pa je tudi centralna
organizacija delavske mladine. Po-
gostoma se sliši, da je povojna mla-
dina dekadentna, da nima idealov,
da jo zanimata kvečjemu nogomet
in kino. Vsaj za delavsko mladino je
taka sodba v veliki meri krivična.
Po vseh naših delavskih krajih se
zlasti mladina živahno udeležuje v
podružnicah »Svobode«, v pevskih,
glasbenih, dramatičnih odsekih, v
raznih izobraževalnih tečajih in pri
izletih v prirodo. Ni res, da bi bila
sodobni delavski mladini »žoga v
mreži« edini ideal. Gotovo je tudi,
da alkoholizem med delavsko mla-
dino nazaduje. Sodobna delavska
mladina ne kaže manj zmisla za živ-
ljenje in za optimizem kakor kate-
rakoli prejšnja generacija. Ni se bati
za bodočnost. Sedanja mladina bo,
ko dozori, uspešno prevzela v svoje
roke vse funkcije v strokovnih or-
ganizacijah in v vseh drugih panogah
delavskega pokreta. Potrebno pa je
eno: stari naj se spominjajo, da so
tudi enkrat bili mladi, mladina pa
naj ima pred očmi, da tudi mladost
ni večna... Solidarno delo in med-
sebojna lojalna podpora je zaradi
tega vedno in povsod nujna.

»Svoboda« v resnici zasluži vso
naklonjenost delavskih organizacij,
zlasti strokovnih organizacij in dru-
gih delavskih institucij. Vsega pri-
znanja je vreden sklep kovinarjev in
strokovne organizacije oblačilnih de-
lavcev, da bodo pobirali od svojih

2000 delavcev na cesti.

Jesenškemu delavstvu je odpovedana služba.

Kranjska industrijska družba na
Jesenicah je v sredo odpovedala
službo skoro vsemu delavstvu na 14
dni. Brez dela bo okoli 2000 delav-
cev. V tovarni ostane samo ono de-

lavstvo, ki je potrebno za čuvanje to-
varniških naprav.

Delavstvo tovarne na Jesenicah,
Javorniku in Blejski Dobravi je s tem
izročeno največji bedi v zimi.

Volitve delavskih in nameščenskih obratnih zaupnikov

za leto 1932.

Svobodne delavske strokovne or-
ganizacije opozarjajo vse delavce in
nameščence, da se bodo v mesecu
januarju 1932 vršile volitve delavskih
in nameščenskih obratnih zaupni-
kov.

Dolžnost vseh strokovno organi-
ziranih delavcev in nameščencev je,
pravočasno skrbeti za to, da se bodo
volitve vršile v slehernem obratu.

Kdor želi točnih navodil za te vo-
litve, naj nemudoma piše Strokovni
komisiji v Ljubljani, Miklošičeva c.

(poslopje Delavske zbornice), ki mu
bo radevolje šla s pojasnili na roko.

Naša naloga, sodruži in sodružice,
mora biti:

Niti eno podjetje ne sme to pot
ostati brez delavskih zaupnikov in
zaupnic. Delavski obratni zaupniki
so važen faktor v boju delavstva za
zaščito njegovih pravic.

Ne podcenjujte torej pomena
obratnih zaupnikov!

Kandidirajte in volite vsepovsod
samo kandidate svobodnih delavskih
strokovnih organizacij!

Položaj v Nemčiji se silno zaostroje.

Brüningova zasilna uredba ni rešila situacije.

Povsem jasno je, da Brüning ne
bo mogel plavati dolgo v motnih —
vodah. Ibi bo moral desno, odstopiti
ali pa iskati zaslombo tam, kjer jo
utegne dobiti, da ohrani Nemčija
svoj značaj in ugled v inozemstvu.

Seveda mora Brüning prenehati s
svojo protidelavsko politiko.

Z ozirom na vsebino zasilne od-
redbe je predsednik zveze nemških
strokovnih organizacij s. Leipart pi-
sal Brüningu posebno pismo, v ka-
terem pravi med drugim:

Iz razgovora, ki smo ga imeli v
soboto z vašim državnim ministrom,
smo zvedeli, da nameravate z novo
zasilno odredbo iznova zniževati
mezde in plače, da se naj tarifne
mezde ob gotovem času neglede na
veljavnost pogodb in brez običajnih
poizkusov poravnave znižajo na ono
višino, ki je bila v veljavi 10. janu-
arja 1927. Proti taki nameri dviga-
mo še enkrat ob zadnji uri najodloč-
nejši protest. Svarimo državno vlad-
do pred nadaljnjim zniževanjem mezd
ter protestiramo zlasti proti vmeša-
vanju v pravico tarifnih pogodb.
Predvidnim posledicam, ki bi nastale
zaradi takega ukrepa, tudi vlada
ne bi bila kos. Izjavljamo že danes,
da odklanjamo v tem primeru vsa-
kršno odgovornost.

Iz pisma odseva vsa resnost po-
ložaja. Za zahtevami stoji tudi soci-
alna demokracija. Vlada pa meni,
da, čim se ji posreči zavleči sklica-
nje državnega zbora, bo imela do-
volj časa, da čez božične praznike
in novo leto prebije ter napravi po-
trebne ukrepe.

članov za »Svobodo« poseben kul-
turni davek. Kar izdajo delavske or-
ganizacije in institucije za pospeše-
vanje prosvetnega dela med delav-
stvom, se jim bo bogato obresto-
valo.

Potrebno pa je ob tej priliki za-
pisati še nekaj. »Svoboda« vrši s
svojim uspešnim prosvetnim delova-
njem med delavstvom občenarodno
koristno delo. To delo vrši iz pri-
vatne inicijative požrtvovalno in s
pomočki, ki si jih delavstvo pritrga
od ust. Nedelavske prosvetne orga-
nizacije pri nas imajo močno oporo

Položaj pa le ni tako enostaven;
zakaj neprestano izzivanje s poslab-
ševanjem socialnega položaja mora
zbujati opravičeno upornost.

Odložiti se bo treba!

»Vorwärts« o kanclerjevem govoru.

Socialnodemokratični »Vorwärts«
pravi o Brüningovem govoru in zad-
njih zasilnih odredbah, da so politič-
ne določbe in zasilne odredbe kos
obsednega stanja. Prepoved nošenja
uniform in političnih znakov zadeva
kar vseppek. Da bo nadalje zagovor-
nikom republike, enako kakor nje so-
vražnikom prepovedano, izražati svo-
je prepričanje z obleko ali znakom,
to mora vzbujati ogorčenje. Državni
kancler je govoril včeraj po radiu
končno nekaj besed proti nacional-
nim socialistom, ki naj bi pomenile
javno napoved boja. Nemška vlada
kaže voljo, da Nemčija ne bo fašistič-
na, toda v tem, ko to trdi, hujska
s svojimi gospodarskimi odredbami
in svojimi političnimi diktati vse proti
sebi. Vsekakor pa je odredba naj-
strožji in najdalekosežnejši ukrep v
kapitalističnem svetu, ki ga je kdaj
država napravila v gospodarstvu.

Hitler se baha, da organizira svo-
je čete čisto po vzoru državne bram-
be. Predvsem skuša pridobiti nekda-
nje častnike za sodelovanje. Brüning
pa govori in čaka ter daje lojalne iz-
jave strankam. Pomembno je, da na
Hessenskem podpira fašiste centrum,
torej stranka, ki ji pripada tudi kan-
cler Brüning.

ne samo v svojih industrijskih pod-
jetjih in gospodarskih organizacijah.
Ne sme se pa pozabiti, da tudi de-
lavci plačujejo indirektno davke,
kuluk in tudi davek na osebno de-
lo. Ni pretirano, če trdimo, da de-
lavci plačujejo državi in banovini
razmeroma največ. Ni moledovanje
za miloščino, temveč pravična zah-
teva je, da se država in banovina
enkrat že spomnita svoje moralne
dolžnosti, ki jo imata napram delav-
ski kulturni organizaciji.

Pozdravljamo kongres »Svobode«
in mu želimo največji uspeh!

Kaj je s 40 urnim de- lovnim tednom?

Ostre razprave v Ženevi.

Odsek mednarodnega urada de-
la se je bavil s problemom delovne-
ga časa dva dni. Princip 40 urnega
tedna so branili direktor mednarod-
nega urada dela A. Thomas in de-
lavski zastopniki Francije, Velike
Britanije in Nemčije, ki so vsi zahte-
vali, da se takoj sprejme mednarod-
na konvencija. Direktor Thomas je
poudaril, da ne gre za stalno uredi-
tev, ampak le za nujno začasno de-
litev prilike za delo. To potrebo je
dokazal direktor s statističnim ma-
terialom.

Predlog pa je naletel pri deloda-
jalcih na odločen odpor. Francoski
delodajalec Ribot je trdil, da urad
dela ne pozna položaja kmetijstva,
dočim se je nizozemski delodajalec
Van der Linden izgovarjal, da bi se
o tem moglo sklepati le, če bi bila
navzoča zastopnika Zedinjenih dr-
žav in Rusije. Kriza se mora sploh
rešiti z drugimi pomočki, kakor s
črtanjem vojnih dolgov in odpravo
carinskih mej. Italijanski zastopnik
delodajalcev Olivetti se je izrekel
proti vsakršnim prisilnim odredbam,
ker se delovni čas avtomatično ure-
juje. (Zato je 20 milijonov nezaposle-
nih! Op. ur.) Samo nemški delodaja-
lec Sitzler se je izrekel za to, da
se prično mednarodna pogajanja gle-
de rešitve vprašanja.

Z ozirom na odpor delodajalcev
bo odsek najbrže sprejel kompromis-
ni predlog nemškega delavskega za-
stopnika Müllerja, po katerem naj
direktor mednarodnega urada dela
Albert Thomas v svrhu skrajšanja
delovnega časa uvede direktna po-
gajanja med vlada in industrijo.

Zbor ogrskih socia- listov.

Pod policijsko kontrolo in cenzuro.

Te dni se je vršil deželni kon-
gres ogrske socialne demokracije v
Budimpešti. Poslanec s. Karl Payer
je obžaloval, da se mora letošnji 28.
kongres vršiti pod izjemnim stanjem,
ki vlada na Madžarskem, in ki se ne
razteza na navadne zločine, marveč
predvsem na politične prestopke.
Policija je zahtevala, da se resoluci-
je za kongres predlože njej v cen-
zuro, ki pa je vse resolucije kar za-
plenila. Govoril je še o gospodarski
krizi na Ogrskem, ter poudaril, da
je te krize kriv predvsem režim gro-
fa Bethlena.

Poslanec s. Buchinger je istota-
ko govoril o gospodarski krizi. Iz-
javil je, da socialna demokracija ne
pripravlja puča in ne počestnih upo-
rov. Ali proti duhovni revoluciji ne
more pomagati nikakršno izjemno
stanje.

Poročilo o konfiskaciji resolucij
za kongres je napravilo med zbora-
valci silno razburjenje.

Izjave na kongresu ogrske socialne demokracije.

Pred zaključkom kongresa ogrske
socialne demokracije je izjavil posla-
nec Weltner, da je ogrska socialna
demokracija trdno odločena, prepre-
čiti vsakršno restavracijo Habsburža-
nov ter se nadeja, da bo državna
oblika v kratkem republikanska. De-
legat Propper pa je rekel v zaključ-
nem govoru, da bo na Ogrskem v le-
tu 1932 zmagala ali demokracija ali
pa revolucija.

Svoboda je znak kulture.

Kultura in svoboda sta dva pojma, ki spremljata razvoj človeške družbe vedno skupaj. Nizka kultura malo svobode, visoka kultura mnogo svobode. Ni treba raziskovati dežele, mest in vasi, niti ne samotarjev po visokih hribih in zakotnih dolinah. Dovolj je, če si naročiš zakonodajo in jo primerjaš z življenjem, pa boš takoj vedel, ali imaš pred seboj kulturno in svobodno deželo ali pa nekulturno, zaostalo in nesvobodno. Zakonodaja je merilo splošne kulture in splošne svobode.

Iz zakonodaje je razvidno, kako urejuje socialne in politične odnose med državljani. Iz zakonodaje je razvidno, ali so državljani enakopravni ali ne, ali niso morda gotovi sloji opremljeni s privilegiji, ki ustvarjajo iz dela prebivalstva državljane drugega reda, to je, da ima del državljana nov pravico in moč nad drugim delom državljanov.

Seveda je ta pojav znak, da splošna kultura v deželi še ni na primeren stopnji, zakaj, če bi bila splošna kultura na primeren stopnji, tedaj bi med državljani razlika ne bila potrebna in bi si vse državljanstvo tudi znalo priboriti popolno enakopravnost.

Predpogoj za priboritev socialne in politične enakopravnosti je zadostna splošna kultura, ki človeka že moralno opravičuje do enakopravnosti.

V nekulturni državi tudi zakonodaja, če je tudi lepa, popolna, ne koristi mnogo, ker ni nikogar, ki bi vztrajal na nje izvajanju. Lahko imate tisoč zakonov o svobodi, o enakopravnosti, toda, če nikogar ni, da bi te zakone jemal resno, so lahko državljani vsak dan prevarani ali z enostavno sabotažo ali pa z moralnim ali dejanskim pritiskom.

Pri izvajanju zakonodaje je potreben tisti, ki zakone spoštuje kot zakone in tisti, ki ve, da zanj veljajo zakoni in da se morajo izvajati. Za obe ti dve stvari pa je potrebna resnična in srčna kultura na obeh straneh. Zakon mora biti za obe strani zakon, za obe strani pravna in moralna obveza. Tedaj je šele narod kulturen in zrel za svobodo. Narod v celoti, mislim; ne samo narod, ki deli pravico, ampak tudi narod, ki prejema pravico po zakonu.

Iz nove španske ustave.

Pokopališča. — Zakonsko pravo.

Justični minister je v španskem parlamentu prečital sekularizacijo doslej samo katoliških pokopališč. Vsa občinska pokopališča izgube katoliški značaj. Pregraja, ki je ločila katoliško pokopališče od pokopališča, kjer so pokopavali druge vernike, samomorilce in ateiste, se mora odstraniti. Vsi umrli se bodo pokopavali v bodoče na enem pokopališču. (Moralno je to opravičeno, ker mi nimamo pravice obsojati ali zaznamenovati človeka še po smrti.) — Novo zakonsko pravo, ki je tudi predloženo parlamentu, navaja dvanajst vzrokov za ločitev zakona. Ločitev zakona se pa sme izreči tudi brez teh važnih vzrokov, če oba zakonca soglašata z ločitvijo, kar smeta zahtevati zakonca šele po dveh letih zakona. Kdor je kot krivec dvakrat ločen, se ne sme več ženiti. Zakon določa, da se izvršujejo tudi za katoliške zakone veljavne ločitve. Jasno je, da zakon določa tudi dolžnosti, ki so nastale s sklenit-

vijo zakona bodisi z ozirom na rodbinske ali socialne razmere.

Boj za žensko volilno pravico v Španiji.

V španski ustavotvorni skupščini se je vršila borba za splošno žensko volilno pravico. V skupščini so nameravali uvesti žensko volilno pravico postopoma. Najprej naj bi volile žene samo v mestih, pozneje tudi pri pokrajinskih volitvah in šele kasneje tudi v parlament. Do volilne pravice za parlament bi bile prišle žene šele po petih letih. Parlament se je namreč bal, da bi z volilno pravico žene utegnile zmagati konservativni reakcionizem. Pri glasovanju pa vladni predlog ni dobil večine. Proti vladnemu predlogu je glasovalo 131 poslancev, za vladni predlog pa le 121. Vlada mora zaradi tega postaviti v parlamentu nov predlog, ki bo dal ženam splošno in enako volilno pravico, s čimer se bo razprava o španski ustavi znatno zavlekla.

Dvignimo kulturo in zavest, da bomo znali spoštovati zakone in svoje pravice.

Kako se vstvarja vojno razpoloženje.

Francoski socialisti razkrinkali podkupovanje javnega mnenja z japonskim denarjem.

»Populaire«, glasilo francoskih socialistov objavlja senzacionalna odkritja poslanca Paula Faureja. Največja francoska tvrdka za izdelovanje vojnega materiala, Schneider-Creuzot, je prejela od Japonske veliko naročilo za nabavo orožja in municije pod pogojem, da razvije v francoskem javnem mnenju živahno propagando za upravičenost japonskih aspiracij na Mandžurijo. Tvrdka se je obvezala to propagando prevzeti, kar ji ni bilo preveč težko, ker je veliko število vodilnih francoskih listov od nje odvisnih. V to svrhu je organizirala posebno novinarsko službo, za katero je tudi Japonska prispevala 500.000 Jen (to je 20 milijonov dinarjev). Sedaj je šele razumljivo, zakaj se frankofilske javno mnenje tako čudno obnaša in zakaj se društvo narodov tako počasi obrača.

DANES
SOBOTO

KONCERT SVORODE

Kazinska
dvorana
ob 8. uri
zvečer.

Sodrug in sodružica! Ne pozabite na ta kulturni večer! Preskrbite si pravočasno vstopnice.

Kam hoče nemški kancler Brüning?

Nemška vlada je izdala zasilno odredbo, ker ni mogla doseči sporazuma med organizacijami delavcev in delodajalcev, ki obsega 55 tiskanih strani, ter znižuje cene in obresti. Vezane cene se znižajo za 10 odstotkov.

Z odredbo se znižujejo tudi obresti državnih, deželnih in občinskih papirjev, kakor tudi zasebnih papirjev in zasebnih dolgov. Znižane pa bodo ponovno tudi uradniške plače za 9 odstotkov, delavske pa za 10 odstotkov. Kdor bi hotel spraviti kapital v inozemstvo, bo moral plačati 25 odstotkov davka.

V svojem govoru po radiu je Brüning podal izjavo o premirju, obsodbo nad Hitlerjevim rovarjenjem proti državi, ni pa povedal, da hoče preprečiti tudi podkupovanje ugleda republike. Brüningov govor je sicer diplomatska izjava za inozemstvo, obenem pa je kokeriranje s fašističnimi elementi. Zdi se, kakor bi kancler

Kolinska

Naša prava Kolinska cikorija.

vedel, da fašisti še niso pripravljeni, a če bi bili, bi jim podal svojo desnico.

Ni to le domneva. Zasilne odredbe, ki ustvarjajo med delavskimi množicami najkritičnejši socialni položaj, so metoda, ki naravnost tira nemški narod v ekstremizem, in sicer v desničarski ekstremizem, ki ga podpira obenem kapitalizem. V fašizmu vidi danes nemški kapitalizem odrešenika, ki bo strl vso socialno zakonodajo, delavsko gibanje in izročil absolutno oblast v državi zopet kapitalizmu. Brüningova izjava je glas slabica ali pa diplomata, ki želi isto, kakor nemški velekapital.

Socialna demokracija jemlje izjave Brüninga sicer na znanje ter hoče počakati nadaljnega razvoja. Govor Brüninga z ozirom na njegovo dosežanje obnašanje ne nudi prav nobene garancije, da hoče in je kos ščititi nemško republikansko demokracijo.

Henderson ozdravel. Bivši zunanji minister v delavski vladi, Artur Henderson, sedanjí voditelj delavske stranke, je bil težko bolan. Odšel je sedaj v Južno Francijo, da popolnoma okreva. Henderson upa, da do konca februarja toliko okreva, da bo mogel prevzeti predsedstvo razorožitvene konference.

ZA MASIRANJE

pri prehlajenju, lenem krvnem obtoku in posebno pri revmatičnih bolečinah, se že sklozi 35 let najraje uporablja kot zanesljivo domače sredstvo Fellerjev blagodišeči Elsafliud. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici 62 Din brez daljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrč 383, Savska banovina.

Crêpe de Chine meter po Din 50'—
dokler ne zmanjka zaloge v
! Tekstilnem bazarju !

Boris Lavrenjev — Iv. Vuk:

Enoinštirideseti.

20

Ruski roman iz državljanske vojne v Srednji Aziji.

Ribiško kočo sem našla. Naravnost grad! Suha je in trdna. Celo na oknih stekla niso razbita. Peč je tam in nekoliko posode... Prav po domače si urediva. In, kar je najvažnejše, ležišče je na deskah. Tam nama več ne bo trebalo ležati na zemlji. Tja bi morala oditi že prej oziroma takoj.

— Da, če bi za to vedela.

— Da, to je škoda. Poleg tega sem še nekaj našla. Imenitna najdba.

— Kaj takega?

— Za pečjo so skrita živila. Nekaj riža in kakšnega pol puda moke. Nekoliko staro je sicer, vendar užitno. Najbrž so pozabili v jeseni, ko jih je zalotil vihar in so hiteli, odnesti. Sedaj nama ni treba več skopariti.

Drugo jutro sta se selila.

Marjutka je šla naprej, obložena kakor kamela. Ni dovolila poročniku, da bi kaj nesel, niti najmanjše stvari. Vse si je naložila sama.

— To ne gre! Zopet zbolíš. Ne boj se! Bom že privlekla. Četudi sem suha, sem vendar močna.

Proti poldnevu sta prišla do majhne koče. Očistila sta jo od snega in s tečajev odtrgana vrata pritrdila z vrmi. Peč sta napolnila s karpí, zakurila in se grela vsa vesela in srečna.

— Lepo!... Živiva kakor baroni!

— Imeniten dečko si, Maša. Hvaležen ti bom celo svoje življenje. Brez tebe bi ne vstal več.

— Jasno, ko si pa tako raznežen.

Obmolknila sta in si mencala roke, držeča jih nad plamenom.

— Tako je prijetno toplo... Ali kaj bova počela?

— Da, kaj bova počela? Čakala bova!

— Na kaj?

— Na pomlad. Saj že ni več daleč. Sedaj smo sredi marca. Še dva tedna — potem bodo ribiči gotovo že prišli po shranjene ribe. Vzeli naju bodo, kajpada s seboj.

— Da, to bi bilo dobro. Ker drugače ne zdrži dolgo s slanimi ribami in zastarelo moko. Dva tedna že še vzdrživa, ali potem je konec, ribja kolera!

— Odkod tebi ta izraz: ribja kolera?

— Iz Astrahana. Ribiči tako govore mesto kletvic. Ne kolnem rada, a včasih me vseeno zgrabi jeza. Tedaj si pomagam s tem.

Z nabijalnikom je podrezala v goreče ribe in vprašala:

— Ti si nekoč omenjal nêko pravljico. O otoku — s Petkom. Da ne bova tako brezkoristno sedela, pripoveduj mi jo. Strastno rada poslušam pravljice. Pri nas v vasi so k moji teti prišle večkrat ženske in s seboj pripeljale starko Sugniho. Sto let je bila stara; morda celo več. Celo Napoleona se je spominjala. Ko je pripovedovala pravljice, sem vedno sedela v kotu in poslušala z odprtimi usti. Trepetala sem od strahu in vsa sem se bala, da bi ne preslišala kakšne besede.

— O Robinzonu ti naj pripovedujem? Pozabil sem že polovico. Dolgo je že tega, kar sem čital.

— Le spomni se. Pripoveduj vse, česar se spomniš!

— Dobro. Potrudil se bom. A poročnik je oči na pol zaprl in se zamislil.

Marjutka je razprostrla po deskah usnjati jopič in sedla k peči v kot.

— Sem sedel! Tu v kotu je toplejše.

Poročnik je zlezal v kot. Peč je bila razbežena in je razširjala prijetno vročino.

— No, kaj čakaš? Začni! Tako ljubim pravljice, da komaj čakam.

Poročnik se je podprl s komolci in začel:

— V mestu Liverpoolu je živel bogat mož. Imenoval se je Robinson Crusoe.

— Kje je to mesto?

— V Angliji... je živel bogat mož. Imenoval se je Robinson Crusoe.

— Stoj!... Bogat, praviš? Zakaj je vendar v vseh pravljicah vedno govor le o bogatih in carjih? Pravljice o ubogih ljudeh pač menda ni?

— Ne vem — je odgovoril neodločno poročnik: — To vprašanje mi ni nikdar prišlo v glavo.

— Bogati so pravljice pač sami pisali. To je natančno tako, kakor pri meni. Rada bi pisala pesmi, a nimam izobrazbe. Ali o ubogih ljudeh bi znala dobro napisati. No, nič ne de. Učila se bom, pa bom že pokazala kaj znam.

— Da... Torej tisti Robinson Crusoe je sklenil potovati okrog zemlje. Hotel je videti, kako žive ljudje. Zapustil je na veliki jadrnici svoje rodno mesto...

Peč je prasketala. Počasi in pravilno kakor kaplje so tekale poročnikove besede.

Doma in po svetu.

Narodna skupščina je imela v ponedeljek, dne 7. decembra 1931 prvi sešatek. Starostni predsednik je bil Vekoslav Spinčič. Izvolil se je odbor petih oseb, ki sestavi klubova pravila in verifikacijski odbor. Proti izvolitvi 57 poslancev je bilo vloženih 77 pritožb.

Klub v jugoslovanski narodni skupščini. V novem jugoslovanskem parlamentu je samo en poslanski klub, ki se je te dni ustanovil. Predsednik kluba je Nikola Uzunović; za podpredsednike so pa Lovro Petrovar, Ilija Mihajlovič, Juraj Demetrovič, Milovan Lazarevič, Karlo Kovačević; za tajnike Mihajlo Zivančević, dr. Gjuro Levšič, Milan Mrovlje, Mustafa Mulačević; za blaginika Gavro Trpković in njegovega namestnika Arta Hotiris. Klub si je sestavil svoj statut. Na seji je izjavil predsednik vlade Peter Živković, naj se statut sprejme tak kot je predlagan, ker je začasen; ko se bo formirala stranka, bo določen stalni statut.

Popravljen narava. Človeški duh obvladava tudi to, kar narava pokvari. Posebno velja to za nedostatke človeške kože in las, ki se dajo odstraniti z dobrimi sredstvi, kot so: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito kože in Fellerjeva Elsa-pomada za rast las (2 lončka brez daljnjih stroškov 40 Din), ter Fellerjeva Elsa-mila lepote in zdravja (5 kosov 52 Din franko). Naroča se pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž 383, Savska Banov.

»Madžarski puč«. Par tednov je minilo, odkar je madžarski režim delal silno reklamo s »pučisti«, ki so si hoteli osvojiti oblast. Okoli petdeset ljudi so zaprli, med katerimi so bili tudi odlični Madžari in častniki. Sedaj pa že razglasa višji državni pravdnik, da ti ljudje niso pripravljali puča, ali priprave so bile šele v začetku. Zaraditega ni nikakršnega razloga, da bi se jih preganalo po določbah izjemnega stanja. — Režim je pa z »odkritjem« vendar le opozoril nase.

Civilno poroko romunskega princa Nikolaja je okrajno sodišče v Ilfov razveljavilo kot nezakonito, ker nasprotuje določbam statuta dinastije.

Žalostna petdesetletnica. 8. decembra je minilo 50 let, odkar je zgorelo dunajsko gledališče »Ringtheater«. Še živi na Dunaju nekaj starčkov, ki so to katastrofo osebno doživeli in na centralnem pokopališču spominja na njo skupen grob s spomenikom, pod katerim počivajo ostanki 447 žrtev tega požara, katerih identitete ni bilo več mogoče ugotoviti. Najtežji vzrok, zakaj je moralo toliko stotin ljudi žalostno poginiti, so bile nezodostne policijsko-varnostne naprave (oder so razsvetljevale odprte plinske svetilke, od katerih se je zastor vžgal; električnih žarnic še ni bilo. Vrata izhodišč so se odpirala na znotraj, zato se radi pritiska bežeče ljudske mase niso dala več odpreti in so se ljudje vsi morali zadušiti ali zgoreti.

Hitler potuje v Italijo. Hitler hoče potovati skozi Avstrijo v Italijo — najbrže v šolo. V ta namen mu je avstrijska vlada izdala dovoljenje potovanja preko Avstrije.

Brüning na razpotju. Nemška vlada si hoče še nadalje pomagati z zasilnimi navedbami, s katerimi pa socialni demokrati niso več zadovoljni. Tudi del ljudske stranke je vlado že zapustil, medtem ko je za držanje gospodarske stranke nesigurno. Komunisti bodo te dni stavili predlog za takojšnje sklicanje Reichstaga. Če njihov predlog prodre, kar ni neverjetno, bo Brüning takoj podal ostavko. Kot njegov naslednik se imenuje sedanji vojni in notranji minister Gröner. Hitler izjavlja, da je presenečen, kako hitro se bliža ura, ko bo s svojimi ljudmi vzel usodo Nemčije v svoje roke. V soboto je sklical svoj štab, ki ima sedaj nujno izdelati načrt za prevzem oblasti. Tudi predsednika republike hoče imeti drugega. Socialni demokrati pozorno slede razvoju političnih dogodkov.

Božično premirje v Nemčiji. Dne 8. t. m. je imel nemški kancler Brüning govor po radiu, v katerem je govoril o težkem resnem položaju Nemčije. Svaril je pred ekstremizmom (zlasti Hitlerjevim), češ, da so nezakonita stremjenja narodnih socialistov v nasprotju z vodstvi drugih strank. Prepove se nošenje orožja, uniform in znakov. V dobi od 8. decembra 1931 do 3. januarja 1932 pa se prepoveduje vsa javna politična zborovanja in manifestacijski obhodi. — Iz teh izjav kanclerjevih je posneti, da se je Brüning odrekel avanturizmu Hitlerju.

Število nezaposlenih v Nemčiji znaša že 5.057.000 oseb. Tudi v Angliji se nezaposlenost še veča.

Spori v angleški vladi. Vladni referent je izdelal proračun, ki bazira na protekcionistični politiki najvišjih carin. Macdonald in druge konservativne stranke s to politiko ne soglašajo. Značilno je, da samo Baldwin še zagovarja nacionalno unijo, dočim zahtevajo vsi drugi konservativni ministri izključno konservativno vlado. Pričakovati je torej vladno krizo, ki bo rodila čistokrvno konservativno vlado, katere politika bo kapitalistična in nesocialna.

Generalni tajnik fašizma v Italiji odstopil. Generalni tajnik fašistične stranke Giurati je odstopil. Na njegovo mesto je bil imenovan poslanec Ahil Starace, dosednji podtajnik. Fašisti izredno pogosto menjavajo svoje tajnike, kar znači, da v stranki ni prav posebno lepo soglasje.

Anton Salandra, bivši italijanski ministrski predsednik, je umrl v Rimu dne 9. t. m. Rojen je bil v Troji v Italiji dne 31. avgusta 1853. Ministrski predsednik je postal leta 1914. Prvotno je bil pristaš trozveze (Italija-Avstrija-Nemčija). Ko pa je nastala vojna, je razglasila Italija svojo nevtralnost. Ko je postal zunanji minister Sonnino, se je jela Italija pripravljati na vojno. Salandra je ponudil demisijo, a je ostal predsednik vlade, ki je 24. maja 1915 napovedala vojno Avstro-Ogrski.

Ameriški brezposelni pripravljajo gladovni pohod v Washington k otvoritvi senata. 3. dec. se jih je pripeklalo 1600 na starih tovornih avtomobilih. Policija, ki ima »belo hišo« strogo zastraženo, jih je še precej prijazno sprejela in jim odkazala prenočišče.

S tovornim avtom v četo vojakov. V Santa Maria (Columbia, U. S. A.) je neki tovorni avto z vso brzino zavozil v četo vojakov, ki je korakala po cesti. Pet vojakov je mrtvih, pet pa težko ranjenih. Šofer, ki je bil pijan, je bil aretiran.

Ljubljana.

V soboto, dne 12. decembra 1931 ob 8. uri zvečer bo priredilo delavsko kulturno društvo »Svoboda«, s sodelovanjem delavskega glasbenega društva »Zarja« v veliki dvorani hotela »Union«

KOMERZ

pri pogrnjenih mizah.

Spored je zelo bogat in lep. Igrala bo delavska godba »Zarja« pod vodstvom kapelnika Fr. Dolinarja. Nastopil bo salonski orkester »Zarje« pod vodstvom kapelnika Vrtačnika. Mladinski zbor pod vodstvom prof. Iv. Repovža bo zapel več pesmi. Recitacijski zbor »Svobode« bo nastopil po vzgledu znamenitih »šprehkorov«. Solisti: Koncertna pevka Štefanija Vukova, konservatorist Drago Žagar in tenorist Slanovec zapojejo izbrane solospesve. Rauber Darin bo zaigral solo na klarinet. Kvartet gozdnih rogov (gg. Lukas Robert, Hafner Ivan, Anton Arko in Jos. Brdnik) zaigra nekaj krasnih skladb. Predsednik »Svobode« s. Ciril Štukelj bo imel kratek in jednat govor.

Komerz bo obenem VI. delavski prosvetni večer za december.

Na komerz pridejo delegati »Svobode« iz cele Jugoslavije, ker je drugi dan kongres te naše kulturne zveze.

Pijače se bodo točile po normalnih cenah iz točilnice »Union« (14—16 Din najboljša vina), prav tako tudi jedila. Odiranja ne bo.

Vstopnina je tako nizka, da se komaj krijejo stroški, in sicer Din 5.— za osebo. Spored s kratkimi odmori bo trajal do polnoči. Take prireditve še ljubljanski proletarij ni imel.

Zato pridite!

Odbor »Svobode« in »Zarje«.

AKCIJSKI ODBOR ZA POBIJANJE DRAGINJE,

katerega sestavljajo zastopniki vseh strokovnih organizacij v Mariboru, sklicuje za ponedeljek, dne 14. t. m. ob 19. uri v dvorani »Union«

JAVEN SHOD

na katerem se bo razpravljalo o ZNIŽANJU, OZIROMA MAKSIMIRANJU NAJEMNIN, O DRAGINJI ŽIVLJENSKIH POTREBŠČIN; nadalje O BOJU PROTI ZNIŽANJU PLAČ in PODALJŠANJU DELOVNEGA ČASA ter o BREZPOSELNOŠTI IN UKREPIH PROTI NJEJ. Z ozirom na to, da je v akcijskem odboru zastopana tudi Strokovna komisija in da bo o vseh navedenih problemih poročal na shodu njen zastopnik, se pozivljajo vsi člani in somišljeniki svobodnih strokovnih organizacij, da se tega shoda udeležijo.

STROKOVNA KOMISIJA V MARIBORU.

Maribor.

Koliko časa bodo še smeli gotovi mesarji odirati konzumente? Nehote se človeku vrine ta misel, če zasleduje, da gotovi mesarji vkljub vsem protestom prodajajo meso še vedno za naravnost pretirane cene. Ti dobičkaheljni se niso naučili nič iz procesa, ki se je pred meseci vršil proti 42 tukajšnjim mesarjem. Tudi jim ni mar beda, v kateri živijo danes vsi širši sloji! Tem mesarjem je edina briga dobiček, ki mora pa biti vsaj 100 odst. Tako so imeli v zadnjem času baže nekateri mesarji na ceniku označene nizke cene, medtem ko so meso prodajali po mnogo višjih cenah. Bilo bi prav, da se s primernimi kaznimi pouči take mesarje o nedopustnosti odiranja konzumentov.

H koncertu »Svobode« v Mariboru, ki se vrši v soboto, dne 12. decembra 1931 ob 8. uri zvečer v veliki kazinski dvorani. Pevci, ki jih združuje naša »Svoboda«, se že od nekdaj zavzemajo za sodobno prireditveno kulturo. Že kar od začetka so zavrgli oblike omizijskih pevskih večerov in se lotili kulturnih koncertnih prireditev. O tem pričajo številni koncerti v prejšnjih letih, posebno pod vodstvom prof. Hladkija, pozneje pa v neki meri tudi pod g. Vogričem. Vsled neprestanih menjav v vodstvu zbora je sledila daljša doba pasivnosti, dokler ni zbor prešel v roke g. A. Faganellija, sedanjega zborovodje. Umetniško hoteenje g. Faganellija ni ostalo brez vpliva, kajti že v kratkem razdobju štirih, petih mesecev je zbor dvignil tako daleč, da se nam more po večletni pavzi zopet predstaviti z lastnim koncertom. Poleg tega ga bomo videli v novi obliki, ker je poleg mešanega zbora ustvaril še moški in ženski zbor. Koncertni spored obsega v cellem kar 20 točk, kar vsekakor izraža pogum in pridnost pevcev. Uvodoma bo spregovoril s. Eržen, s. Tanc pa bo recitiral »Sodobne impresije«, nakar sledi 18 pevskih točk. Kot prvi nastopi mešan zbor s tremi točkami, za njim poje ženski zbor, ki ga bo na klavirju spremljal g. D. Čvetko. Sledi komaj ustanovljeni moški zbor, ki prednese štiri pesmi, med njimi še malo poznani delavski himni »Bratje, le k solncu...« in »Dani se...« Dasi je zbor po številu zelo šibek, je v njem toliko poguma, da bo brezpogojno izvršil svojo nalogo. Po odmoru nastopi sam zborovodja g. A. Faganelli, priznan baritonist, ki odpoje štiri solospesve ob spremljevanju klavirja. Ta del programa bo gotovo iznenadil naše poslušalce. Koncert zaključijo drugi nastop mešanega zbora, ki prednese 4 lepo razvrščene pesmi. V sporedu je zastopana domača, narodna in koroška pesem, umetniške skladbe naših in tujih komponistov, tako da bo prireditvi i po vsebini i po načinu predvajanja pestr, kot še nikdar prej. Nadejamo se, da bodo sodruzi in sodružice do zadnjega podprli to kulturno prireditev in se v lepem številu udeležili koncerta, da tako damo našim pevcem pobudo za nadaljnje uspešno kulturno delo v korist delavskega pokreta. Če bo ta koncert vzbudil pri naših sodružicah in sodrugih tudi interes za aktivno sodelovanje, se bo zbor lahko še bolj in tem lažje lotil vedno višjih umetniških nalog. Po koncertu naj se torej vsak sodrug in sodružica vpraša: Ali ne spadam tudi jaz med pevce »Svobodaše«?

Pr. Koncert trboveljskih šolskih otrok v Mariboru. V nedeljo, dne 13. t. m., bo ob 11. uri dopoldne nastopil v »Unionski«-dvorani pevski zbor trboveljskih učencev pod vodstvom učitelja Šuligoja. Zbor šteje 110 učencev in učenek v starosti od 9 do 14 let. Nastopil je že v Trbovljah, Hrastni-

Cena: Majhne steklenice Din 10.—, srednje steklenice Din 26.—, velike steklenice Din 52.—. Dobiva se povsod.

ku, Litiji, Celju, Ljubljani in Rogaški Slatini. Strokovna kritika (Adamič, Sl. Osterc in drugi) ga je obsipala s hvalo. Njegov nastop je pravi glasbeni užitek. Obilno udeležbo bi pa bilo želeli tudi iz drugega razloga. Zborna petje razvija poleg muzikalnega čuta tudi čut vzajemnosti. V zboru čuti vsak posamezni pevec, kako potrebno je sodelovanje njegovih drugov, da pride pesem do onega močnega učinka, ki tako dviga vsakega posameznega pevca. Povsod, kjer jemljejo socialno vzgojo resno, goje zborna petje. Obilna udeležba bo dala malim pevcem pobudo, da nadaljujejo na tej poti, obenem pa dala pobudo tudi drugim, da začno gojiti zborna petje. In končno je udeležba potrebna še iz karitativnega razloga. Mali pevci so večinoma deca trboveljskih rudarjev, ki se komaj preživljajo. S svojimi nastopi so mali že obekli in obuli nekaj tovarišev in tovarišic. A mnogo jih še čaka. Seveda, tudi Ti delavec, delavka, uradnik, uradnica, se boriš z gmotnimi težavami, a 10 Din za mnoge ni prehuda žrtev. Vidi, da so še revnejši od Tebe! Milodari demoralizirajo, ker jemljejo otroku pogum in ponos. Toda Trboveljčani si prispevke z vestnim delom zaslužijo; to jim pa daje samozaupanje in dviga pogum. Prispevki ob tej priliki so torej dvakrat koristni! Pridite v čim večjem številu!

Težka nesreča tiskarskega strojnika. V tiskarni Sv. Cirila se je dne 9. t. m. težko ponesrečil tamkaj zaposleni Ernest Frankl. Ponesrečen je skušal čistiti brzotiskalni stroj, ko je bil ta v pogonu. Pri tem je prišel z levo roko v dva valja ter mu polovico roke zmečkalo in strahovito razmesarilo. Na njegov krik so prihiteli ostali uslužbenci, ki so stroj ustavili in osvobodili roko ponesrečenca iz železnega objema. Nesreča, ki je dohitela Frankla, je tembolj tragična, ker je že pred dobrimi leti, še kot vajenec, skoro na isti način izgubil desno roko, katero so mu morali odrezati v nadlehtju. Mladi, simpatični strojnik je čez noč postal stoodstotni invalid. Reševalni oddelek ga je prepeljal v graško bolnico.

Pomožna akcija mariborske občine je dosedaj sprejela 12.780 Din v denarju, od te vsote je darovala »Delavska zbornica« 10.000 Din. Nekaj trgovcev in industrijev pa je poslalo darila v živilih.

Zamenhofov večer. Društvo esperantistov v Mariboru priredi v soboto, dne 12. t. m., ob 20. uri v hotelu Halbwidl Zamenhofov večer. Prijatelji esperantskega jezika vljudno vabljeni.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

V soboto, dne 12. decembra ob 20. uri: »Ptičar«; ab. B. V nedeljo, dne 13. decembra ob 15. uri: »Zemlja smehljaja«; ob 20. uri: »Ženitev«. Premijera.

Gogoljeva »Ženitev« na mariborskem odru. Ena izmed najboljših ruskih komedij je Gogoljeva satirična groteska »Ženitev«. Najboljši dokaz za njeno kvaliteto je dejstvo, da so jo Hudožestveniki ponovno uprizorjali na svojih turnejah širom Evrope. Vsebinsko je ta komedija silno zabavna, značaj

pa so izklesani z mojstrsko roko, kar je tej komediji zagotovo trajen uspeh na vseh odrih. Premijera bo v nedeljo, dne 13. t. m. ob 20. uri. Režija Hinko Tomašič.

Koncert Slovaške filharmonije. Jugosl.-čehosl. Liga v Mariboru priredi dne 19. t. m. ob 20. uri v dvorani »Union« koncert Slovaške filharmonije iz Bratislave.

Vsled eksplozije bencinskega tanka na nekem luksuznem avtomobilu v garaži »Triumph« je plamen v hipu objel ves avto, ki je popolnoma zgorel. Avto je bil last nekega trgovca iz Ljutomer, kateremu je zgorela tudi prtljaga z važnimi dokumenti.

Ustreljen je bil na državni meji v bližini cerkve Sv. Duha te dni neki neznanec, ker se ni ustavil na poziv finančnih organov. Domneva se, da je ustreljen pripadal večji tihotapski družbi.

Mila Favai, Glavni trg 11 (preje Badl) se priporoča z veliko zalogo dežnikov, galanterije, aktovk, nahrbtnikov, kovčegov, glasbenih instrumentov. Najnižje cene!

Delavci in nameščenci jedo samo v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

SREČKE SO DOSPELE! Štajerska hranilnica na Slomškovem trgu 6 opozarja sodruge na to.

Radirke, risanke, šolske škatle, torbice in nešteto drugih produktov dobite le v trgovini Ljudske tiskarne, Slomškov trg 6.

Posnemajte! Za tiskovni sklad je daroval s. Baraga iz Senovega pri Rajhenburgu Din 20.—, ne pa Din 10.—, kakor smo to pomotoma izkazali v štev. 97 našega lista. Iskrena hvala!

Trgovski in privatni nameščenci v Mariboru

priredijo v soboto, 12. decembra v vseh prostorih Narod. doma

MIKLAVŽEV VEČER.

Nastop modernih girlsov.

Švira „Withe Star Jazz“.

Začetek ob 20. (8.) uri.

Veselični odsek.

Celje.

Strašna avtobusna nesreča pri Celju. — Dvanajst potnikov vsled trčenja avtobusa z vlakom mrtvih. Dopoldanski savinjski vlak, ki prihaja v Celje okoli 11. ure, se je dne 9. t. m. zaletel v nasprotno stran proti Vranskem vozeči avtobus, ki je bil natlačen poln, in sicer večinoma kmetič, ki so se vračale s trga. Na mestu je obležalo 8 mrtvih oseb, med njimi 6 žensk in dva moška. Žrtve so bile dobesedno razmesarjene. Deloma že med prevozom in v bolnici so pa umrle do trenutka, ko to pišemo, 4 osebe, tako da znaša skupno število mrtvih 12; več oseb je težje in lažje ranjenih. Nesreča se je zgodila v neposredni bližini Celja, na Lavi, kjer prereže glavna cesta proti Savinjski dolini progo savinjske železnice. Očividci pripovedujejo, da je bila precej huda megla, vrhu tega je pa baš na tem kraju nekaj hišic, ki zakrivajo pogled na progo, tako da se prihajajoči vlak opazi šele iz neposredne bližine. Prevoz ni zavarovan z zapornicami, čeravno se je to že večkrat zahtevalo. Če še železniška uprava tudi sedaj ne misli postaviti primerne zapornice, naj bi se pa dalo montirati vsaj zanesljive signalne žaromete, ker bo sicer nezavarovana proga tudi v bodoče povzročala vedno nevarnost, da se

dogode enake nesreče. Varčevanje tu ni na mestu, kajti poleg žrtv, ki po nedolžnem padajo, bo imela železniška uprava gotovo tudi velike stroške. Svojem umrlih bo morala vsekakor plačati primerne, visoke odškodnine in otrokom umrlih pripadajo tudi primerne stalne rente.

Prihodnje skioptično predavanje se bo vršilo v sredo, dne 16. decembra 1931 ob 8. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice. Predaval bo tajnik Delavske zbornice s. Filip Uratnik o »Svetovni organizaciji konsumentov«. To predavanje nazorno kaže, po katerih potih in s kakšnimi sredstvi se je organiziral delavski pokret v zapadnih državah, da je prišel do svoje današnje velike moči in ugleda. Predavanje je važno za vsakega zavednega delavca, zlasti še, če je organiziran v zadrugi ali strokovni organizaciji, da bo znal in vedel svojim manj zavednim tovarišem razjasniti, po kakšnih potih bodo morali v bodoče hoditi, če naj se delavska usoda tudi pri nas obrne in izboljša.

Izguba. Revna služkinja Kačnik Antonija je v četrtek, dne 3. t. m. med 9. in 12. uro dopoldne na poti od Glavnega trga do Ostrožnega izgubila hranilno knjižico, glasečo se na ime Pinter Franjo. Vloga je znašala 22500 Din. Vrhutega je bilo v knjižici še 200 Din. Najditelj se naproša, da odda najdeno knjižico pri predstojništvu mestne policije.

Nesreča. Pri nekem stavbnem delu v tovarni »Westen« se je zgodila nesreča, ki bi lahko imela težje posledice. Med delom se je oder prevrnil in pokopal pod seboj 4 delavce, ki so na njem delali. Močno si je poškodoval levo nogo 26 letni Košenina, drugi pa so k sreči odnesli samo lažje poškodbe. Kdo je za to nesrečo odgovoren, bo ugotovila preiskava.

Senovo - Rajhenburg.

Uprizoritev delavskega odra »Svobode«. Kakor znano, je naš delavski oder »Svobode« uprizoril v nedeljo, dne 6. decembra t. l. v dvorani osnovne šole na Senovem krasno uspelo Tucićevo dramo v 3 dejanjih »Golgota«. — Dvorana je bila natrpano polna. Ta veliki odziv publike je najboljši dokaz, da si je delavstvo utrla pot in da uživa med ljudstvom radi svojega vzornega kulturnega delovanja velike simpatije. — Režijo je vodil s. Baraga, orkester delavske godbe pa je dirigiral s. Peternel. S. Cilin-

šek v glavni vlogi Demetrija je s svojim nastopom očaral. Zena, njegova partnerica s. Sinkovičeva, ni zaostajala za njim niti za las in je na mah prepričala navzoče, da je vera res ona najlepša uspavalica za vse one, ki so preleni, da bi mislili... Priorja Makarija je podal s. Skočir, ki je v svojem inkvizitorskem nastopu domala zrevolucioniral gledalce in bi mu nemara, če bi se nahajal v Španiji, sedanja vlada podpisala — vizum. — Apolonija (s. Demšar), ta izraziti jezuisti tip, bi mogel človek srečati le še v kakšnem samostanu. V drugem dejanju je nastopal kot vsiljiv ljubimec in mu je vloga izvrstno pristojala. Vratarja je igral s. Hajdenik, ki je s svojim zdravim humorjem in s »čutarico« spravil navzoče iz ganotja v smeh. — Tudi s. Šuln v vlogi »Ona«, je rešil svojo vlogo sijajno, kljub temu, da se je prvič pojavil na odru, obeta postati izvrsten diletant. Ostali menihi, ki so bili po večini novinci, so tudi pokazali talent. — Prihodnjič pridejo na vrsto »Trije vaški svetniki«. Igra je veren izraz malomeščanske morale in bo gotovo ugaljala. — »Sami smo vstali iz mrtvila, začutili smo krepko voljo... Zato ven iz gostila, k prosvetnemu delu! Naprej...«

Ruše.

Riziko dela. V tvornici za dušik se je minuli torek pripetila težka nesreča, katere žrtev je postal 43-letni delavec Jurij Haložan. Pri opravljanju dela je namreč brizgnil vanj curek gorečega karbida, vsled česar se mu je vnela obleka, tako da se je v hipu nahajal ves v plamenu. Kljub takojšnji pomoči prisotnih delavcev je ponesrečeni zadobil hude opekline ter so ga morali prepeljati v mariborsko splošno bolnico.

Studenci pri Mariboru

PODRUŽNICA »SVOBODE« V STUDENCIH priredi dne 20. decembra 1931 v telovadnici božični večer: **Spored:** 1. Nastop naraščaja ob 15. (3.) uri z igro »Povodni mož« v treh dejanjih. Režisira s. Bukovšek Romi. Cene: I. prostor Din 6.—, II. prostor Din 4.—, stojišče Din 3.—. 2. Petje, deklamacije, nastop citraške sekcije in razdelitev daril. Darila se sprejemajo isti dan v društveni sobi. Po sporedu društveni večer.

Tivar obleke

Lastna izdelava blaga in podloge nam omogočuje nuditi

TIVAR OBLEKE

za gospode, dečke in otroke najboljše kakovosti po najnižjih cenah!

CENA OBLEK ZA GOSPODE:	Din 240.— do 750.—;
ZA DEČKE:	Din 200.— do 330.—;
GAMBETA OD 11 DO 14 LET:	Din 210.— do 270.—;
MORNARSKA OBLEKA OD 3 DO 10 LET:	Din 130.— do 150.—;
OBLEKA ZA OTROKE OD 3 DO 10 LET:	Din 110.— do 270.—;
RAGLAN:	Din 650.—;
HLAČE:	Din 90.— do 180.—.

Obiščite naše prodajalce v Mariboru:

Jakob Lah, Glavni trg 2

in Veletrgovina

H. J. Turad, Aleksandrova c. 7

pa se bode uverili o resničnosti naših navedb, Prost ogled, ne da bi se sililo k nakupu! Pazite na zaščitni znak in tvorniško ceno.

Pazite se pred ponaredbami!

Vrsta	
Tek. štev.	
Prodajna cena	50
Pazite na gornjo ceno	

Božična darila!!

Šolske torbice

aktovke, nahrbtnike, gamaše, kovčke itd. v največji izbiri in zmernih cenah nudi **Ivan Kravos**, Maribor, Aleksandrova 13

Gugulni konji, komad po Din 70.—, 100.— in 115.—

Eksportna hiša „LUNA“, Maribor.

„DELAJSKI DOM“

Maribor, Frankopanova ulica 1.

PRISTOPATE K ZADRUGI

Sanke, enosedežne, po Din 95.—, dvosedežne „ „ 105.—

Eksportna hiša „LUNA“, Maribor.

Velika izbira vsakovrstnih igrac, božičnih okrasov po brezkonkurenčnih cenah
Eksportna hiša „LUNA“, Maribor.

Vozički za lutke, komad po Din 70.—, 100.— in 115.—.
Eksportna hiša „LUNA“, Maribor.

Za šolo kupujemo samo na Slomškovem trgu štev. 6.
Ljudska tiskarna Maribor.

Nalagajte svoje prihranke

v Štajerski hranilnici in posojilnici v Mariboru, Slomškov trg štev. 6.

Posojila dajemo po ugodnih pogojih!

Vloge obrestujemo po 6 1/2 % proti trimesečni odpovedi.